ꙁащото гонихъ Божїѭ-тѫ черковѫ, А щото сьмь сега, то сьмь чрѣꙁъ Божїѭ-тѫ благодать и негова-та благодать, коꙗ-то е въ мене, не остана беꙁполеꙁна и беꙁплодна, нъ аꙁъ сѧ трꙋдихъ повече отъ всичкы-ты Апостолы, и то не аꙁъ, нъ Божїꙗ-та благодать, коꙗ-то е съ мене. Нъ пакъ не знаемь, аꙁъ ли, тїи ли сѧ трꙋдихѫ повече, нъ всинца тѫй съгласно проповѣдамы и поꙋчавамы Хрїстово-то Въскрьсенїе, и вы тѫй повѣрвахте, чи Їисꙋсъ Хрїстосъ въскрьснѫ отъ мьртвы-ты.“

Забѣлѣжете чюдеснѫ-тѫ стълбѫ, чрѣзъ коїѫ-то Павелъ прѣмѫдро възвышава и ꙋнижава себе си, ꙁа да може да докаже онова, ꙁа кое-то говори. Нъ мы нека дадемъ сега вниманїе въ нравствено-то поꙋченїе, кое-то можемъ да иꙁвлечемъ отъ четеныꙗ-тъ днесь Апостолъ.

XX. СЛОВО противъ невѣрны-ты христїꙗны въ днешни-ты дни.

„Разве аще не всꙋе вѣровасте.“

Съ четры доказателства доказа прѣмѫдрый Павелъ чи Їисꙋсъ Хрїстосъ въскрьснѫ отъ мьртвы-ты; пьрво чрѣзъ прѣданїе-то, кое-то самъ прїе отъ самаго Їисꙋса Хрїста, второ чрѣзъ Пророческы-ты слова изъ Св. Писанїе, трете чрѣзъ свидѣтелство-то на оныꙗ, които сѫ свидѣтелствꙋвали чи видѣли Хрїста подырь въскресенїе-то мꙋ изъ мьртвыхъ, и четвьрто чрѣзъ вѣрѫ-тѫ на Коринѳꙗны-ты, които повѣрвахѫ чи Хрїстосъ въскрьснѫ изъ мьртвы-ты, и то цѣль-та мꙋ бѣше по слѣдꙋющѫ-тѫ причинѫ. Нѣкои отъ Коринѳꙗны-ты, както казахмы, като бѣхѫ сѧ заблꙋдили отъ поꙋченїꙗ-та на послѣдователы-ты епикꙋровы, казвахѫ, чи мьртви-ти не ще въскрьснѫтъ. Нъ ако тогыва такывы-ты погꙋбителны поꙋченїꙗ сѧ говорахѫ и поꙋчавахѫ може само въ Коринѳъ, обаче въ днешны-ты дны сѧ намѣрватъ таквызи заблꙋжденїꙗ и по цѣлыꙗ-тъ свѣтъ!

Намѣрватъ сѧ въистинѫ въ наши-ты дни человѣци, които отричатъ въскрьсенїе-то на мьртвы-ты, и сѧ подигравать съ вѣрѫ-тѫ! Такыви-ти человѣци сѫ лꙋкави и незнаѭтъ нито що хортꙋватъ, нито за какво потвьрдѧватъ споредъ Апостолъ Павла 1). Тїи дрꙋгъ пѫть исповѣдатъ чи има Богъ, който е Творецъ на сичко-то, нъ казватъ чи той нито добры-ты награждава, нито лоши-ты наказва, нито промышлява за творенїꙗ-та, които е създалъ. И тѫй ꙗвно става чи тойзи Богъ, кого-то мечтанїе-то имъ въображава или не може да промышлява, и слѣдователно е нѣмощенъ, или не ще да промышлява и слѣдователно е завистливъ и зломысленикъ, или горделивъ или небрѣжливъ, и слѣдователно и подоленъ отъ идолопоклоннически-ты богове. Дрꙋгъ пѫть пѫкъ отричатъ и само-то Божїе сѫществованїе, като слѣпи, глꙋхы, и безсловесны безъ да глѣдатъ творенїꙗ-та, кои-то като съ гласъ ни показватъ създатель-тъ, нито слꙋшатъ гласъ-тъ отъ природѫ-тѫ, коꙗ-то показва божїѭ-тѫ славѫ, нито сѧ покорѧватъ на здравыꙗ-тъ разꙋмъ, който ꙋпѫтва человѣкъ-тъ за да познае всесилно-то начало, нито сѧ довѣрѧватъ на чювства-та си, кои-то принꙋждаватъ человѣкъ-тъ да повѣрва за създатель-тъ на нѣща-та, които подпадатъ подъ чювства-та ни. А дрꙋгъ пѫть сѧ преструватъ чи сѫ Пурроновы последователи, и слѣдователно иматъ сѫмнѣнїе за всичкы-ты нѣща, еще и за само-то свое сѫществованїе! А най главна-та имъ цѣль и подвигъ е да разорѭтъ Хрїстовѫ-тѫ вѣрѫ.

---

1) 1 Тимоѳ. 2 7.

Ако попыта человѣкъ такывы-ты, защо показвать толкози ревность за да разорѣжть Хрістіанскж-тж вѣрж, тіи отговарять, чи имать намѣреніе да просвѣтіжть человѣци-ти, за да не сж завлѫдени. А тіи какво просвѣщеніе сж пріели отъ тѣхно-то невѣрствіе, показва го тѣхный животъ и отнасанье, тѣхны-ты гнѫсны дѣла, които задоволявать тѣлото и страсти-ты, а помрачавать дѫхъ-тъ и оугасявать грызане-то отъ съвѣсть-тж. Тіи казвать, чи ако да видять едного да въскрьсне, ще повѣрвать сичко-то. Тжй казваше и богатыя-тъ на Авраама — „Отче Аврааме, ако нѣкой отъ мьртвы-ты иде при живы-ты, тогыва ще сж покаять.“—А Авраамъ отговори: „ако не вѣрвать Моисея и пророци-ты, и ако въскрьсне нѣкой отъ мьртвы-ты, пакъ не ще повѣрвать“ 1).

Нъ защо невѣрни человѣци, като сте надарени съ оумъ и разѫмъ, сж оуподобявате съ скотовы-ты, и искате като тѣхъ само отъ чювства-та си да сж водите? Вы имате оумъ, и като размышлявате и разсжждате, довѣрявате сж за истинность-тж. Не знаете ли колко ны мамять чювства-та? Слънце-то толкози ли е голѣмо, колко-то го виждамы? Не; Вы познавате, чи несравнително е по-голѣмо. А отъ гдѣ познавате това? Отъ размышленія-та и заключенія-та на оумъ-тъ. Ето прочее чи не вѣрвате чювства-та си, нъ здравыя-тъ разѫмъ.

Ако испытате святы-ты писанія на пророци-ты, ще намѣрите дѫмы, които не само довѣрявать оумътъ, чи Хрістосъ въскрьснж, нъ чи сж истинны сичкы-ты нѣща, които поучавать за него Евангелія-та. Нъ вы казвате чи пророческы-ты книгы не сж писахж по вдъхновеніе-то Божіе, нъ гы измыслихж человѣци. Нъ не трѣба само да казвате тжй, трѣба и да го докажете. Ако докажете чи пророци-ти бѣхж человѣци нечестиви, лошеви, и най лѫкави отъ сичкы-ты человѣци, можаше да повѣрва нѣкой вамъ. Нъ мы знаемъ чи тіи бѣхж най благочестиви, най нелицемѣрни, най истинолюбиви, и оукрасени съ всякж правдж и добродѣтель, и всякогы казвахж—„Та́кw глаго́летъ Госпо́дь“ —И отъ това слѣдва чи бѣше невъзможно таквизи человѣци да лъжать хора-та и да правять таквози лѫкаво и нечистиво дѣло. А отъ дрѫгж странж докажете ни съ каквж силж можахж да прѣдскажать толкози точно за Іисѫса Хріста прѣдъ толкози вѣкове отъ негово-то пришествіе? Съ коіж силж пророкъ Даніилъ прѣдсказа съ неговы-ты нѣдѣлы за врѣме-то, въ кое-то Іисѫсъ Хрістосъ щеше да сж роди? 2). Съ коіж силж пророкъ Исаія прѣдсказа толкози явно за рожденіе-то на Іисѫса Хріста отъ Дѣвж Маріж еще и за силж-тж на крьстъ-тъ и проч? 3), Както и Іеремія за дѣтоубійство-то? 4) Отвори Псалтирь-тъ (подревенъ отъ казаны-ты книгы), и ще намѣришь въ него пророчества-та за страданіе-то, погрѣбеніе-то, въскрьсеніе-то и възнесеніе-то Хрістово и проч: 5). Кажете прочее съ каквж естественнж силж прѣдсказахж толкози вѣкове напрѣдъ? Може нѣкой да каже чи Хрістіяне-ти гы измыслихж, нъ лъжите сж, защо-то Евреи-ти ще ви запѫшять оуста-та, защо-то, като сж най голѣми противници на Хріста, вѣрвать гы и гы почитать за пророческы книгы. Или ще рѣчете, чи Апостоли-ти писахж за Хріста, не сжщо, кои-то сж слѫчихж, нъ само колко-то пророци-ти бѣхж пророкѫвали, за да сж срѣщне тжй работа-та. А чи кога-то Апостоли-ти проповѣдвахж Евангеліе-то въ Іерѫсалимъ, гдѣ-то знаяхж и чюхж и видѣхж всичкы-ты нѣща за Іисѫса, какъ можахж тжй явно да лъжать и да дѫмать: „Кого-то вые распнахте, кого-то Богъ въскрьси отъ мьртвы-ты“ 6), и какъ можихж толкози хиляды да повѣрвать лъжи 7)?

Слѣдователно истинскы и несѫмнителни сж колко-то за Хріста пророкѫвахж пророци-ти; истинна

---

1) Лук гл. 16 ст. 27—29—30—31. 2) Даніи 9 24. 3) Ис. 7 14 9 6—7 61 1. 4) Іер. 31 15 Захар. 9 9. 5) Псал. 68 21 21 7 18 87 6 15 10 56 8 46 5 Матѳ. 27 34—39—40 Іоан. 19 23—24 Матѳ. 27 59 60 Іоан. 10 17 Лук. 24 12—13 Марк. 16 19. 6) Дѣян. 4 10. 7) Дѣян. 42 42 14 4.

е и несѹмнително чи Хрїстосъ въскрьснѫ отъ мьртвы-ты. А колко свидѣтелства имамы подырь въскрьсенїе-то Хрїстово отъ свидѣтели, които видѣхѫ Хрїста на земиѭ-тѫ подырь въскрьсенїе-то ѝмѹ1). А ако кажите чи тѣ были фанатици и глѹпави, докажете ни какъ станахѫ фанатици или глѹпави толкози народъ въ Азiѭ, въ Европѫ, въ Африкѫ и повѣрвахѫ онова, което глѹпави-ти проповѣдовахѫ, т. е. чи Хрїстосъ, който са распнѫ, оумрѣ и са погрѣба, пакъ въскрьснѫ отъ мьртвы-ты? Ако Апостоли-ти бѣхѫ поврѣдени въ оумъ-тъ и глѹпави, както казвашь, ами като бѣхѫ сьврѣменно и сиромаси, голи. безкнижны, и като проповѣдвахѫ нѣща, които неоугодавать на страсты-ты ни какъ извьршихѫ таквъ-зи чюдесенъ оуспѣхъ? съ коѭ силѫ? съ кой начинъ? съ коѭ власть?

Който прочее тѣзи нѣща размысли добрѣ и безпристрастно и разсѫди право и праведно, той са оувѣрява чи никоѩ свѣтска сила не оусили и подкани проповѣдници-ти да проповѣдать Евангелїе-то; никоѩ свѣтска сила не довѣри слишатели-ти да прїемать догматы-ты и законы-ты отъ Хрїстовѫ-тѫ вѣрѫ освѣнь десница-та отъ Вышнаго спорѣдъ пророкъ Давида 2). Нъ дали са поправать невѣрници-ти, като имъ са расправать горны-ты? Само тогыва може това да стане, кога-то отблъснѫть страсти-ты си, които имъ потѣмнявать оумъ-тъ, и станѫть съсѫди избранни 3). А мы, о благочестиви Хрїстїане, трѣбва да внимавамы да не са прильстимъ отъ таквизы-ты. Тїи сѫ лѹкави и гаделичкать страсти-ты ни, чрѣзъ кои-то лесно ны мамать 4). Нека си затѹлямы прочее оуши-ты отъ тѣхны-ты слова пълны съ невѣрствїе; нека бѣгамы отъ тѣхъ като отъ огьнь, чюма и Холерѫ както казва прѣмѫдрый Соломонъ: „Сыне мой, пази са да не та измамать нечестиви мѫжїе.... не ходи съ тѣхъ заедно, отдалечявай кракъ-тъ си отъ пѫтикы-ты имъ“ 5).

ТЪЛКОВАНІЕ ВЪ ПЪРВО-ТО ПАВЛОВО ПОСЛАНІЕ КЪ КОРИНТАНОМЪ,

което са чете въ тринадѣсатѫ-тѫ недѣлѭ.

„Бра́тїе, бо́дрствѹйте, сто́йте въ вѣрѣ: мѹжа́йтеса, оу҆твержда́йтеса...“ (Зач. рѯѕ гл. ѕı ст. 13—24).

Вѣра-та и любовь-та сѫ двѣ-ти истинны за спасенїе-то. Никой безъ вѣрѫ не са спасава; никой безъ любовь не добыва спасенїе. Кой-то вѣрва, а не люби, той не са спасава; кой-то люби, а не вѣрва, той са наказва; а само онѕи е спасенъ и праведенъ и сватъ прѣдъ Бога, кой-то, като има истиннѫ вѣрѫ, показва и дѣломъ любовь-тѫ. Това срѣщамы и въ края-тъ и свьршанїе-то на пьрво-то Павлово посланїе кьмъ Коринѳяны-ты, кое-то са чете днесь, и съ кое-то поѹчава въобще всичкѫ вселеннѫѭ. Нека дадемъ прочее вниманїе, ѕа да са ползѹвамы и мы отъ него дѹшевно.

„Братїе, (казва Апостолъ-тъ на Коринѳяны-ты) бѫдете бѹдни и внимавайте, за да не вы иѕмамать прѣльстници-ти 6), стойте и постоѩнствѹвайте въ вѣрѫ-тѫ, мѹжественни бѫдете и оутвьрдавайте са противъ притѣснители-ты и гонители-ты си, всичко да става по междѹ ви съ любовь, а не съ съблаѕьнь 7), и тїи три орѫжїѩ могѫть да са оу-

---

1) Дѣіан. 4 18 20—21—33. 5 18—40 Іоан. 1 1—3 1 Кор. 4 11—13. 2) Псал. 76. 3) Іоан. 6 44. 4) Псалом. 11 ст. 8 1 Кор. гл. 18 ст. 32 Матѳ. 10 36 псал. 5 9 56 4 13 3. 5) Притч. 1 10—11—15. 6) 1 Коринѳ. 8 12. 7) 1 Коринѳ. 5 13 1 12.